

Sygn. akt VIII C 1909/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 grudnia 2017 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi, VIII Wydział Cywilny

w następującym składzie :

Przewodniczący : Sędzia SR Tomasz Kalsztein

Protokolant : sekr. sąd. Kamila Zientalak

po rozpoznaniu w dniu 14 grudnia 2017 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego – (...) z siedzibą w W.

przeciwko M. S.

o zapłatę

1. oddała powództwo;

2. zasądza od powoda (...) Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego – (...) z siedzibą w W. na rzecz pozwanego M. S. kwotę 1.217 zł (jeden tysiąc dwieście siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu w całości.

Sygn. akt VIII C 1909/17

UZASADNIENIE

Dnia 20 czerwca 2013 roku powód (...) Fundusz Inwestycyjny Zamknięty (...) w W. wniósł pozew w elektronicznym postępowaniu upominawczym przeciwko M. S. o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego kwoty 6.232,11 zł., na którą złożyła się należność wynikająca z umowy kredytu gotówkowego zawartej przez pozwanego z (...) Bank SA w dniu 12 kwietnia 2007 roku. W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, iż na podstawie umowy cesji z dnia 8 marca 2012 roku pierwotny wierzyciel przeniósł wierzytelność na stronę powodową

(pозew, k. 2-4)

W dniu 1 października 2013 roku Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym w którym uwzględnił powództwo w całości.

(nakaz k. 5)

W dniu 19 maja 2017 roku pozwany reprezentowany przez pełn. złożył skutecznie sprzeciw od nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym, w którym wniósł o oddalenie powództwo i zasądzenie kosztów procesu. W uzasadnieniu pozwany podniósł zarzut przedawnienia roszczenia.

(sprzeciw k. 7-9)

Postanowieniem z dnia 22 czerwca 2017 roku Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie przekazał rozpoznanie niniejszej sprawy do Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi.

(postanowienie k. 12).

W piśmie procesowym z dnia 23 października 2017 roku powód wniósł o nieuwzględnienie zarzutu przedawnienia roszczenia z uwagi na wystawienie przez pierwotnego wierzyciela bankowego tytułu egzekucyjnego, uzyskanie klauzuli wykonalności i prowadzenie egzekucji..

(pismo k. 68-72).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 12 kwietnia 2007 roku pozwany M. S. zawarł z (...) Bank SA umowę prostej pożyczki gotówkowej. Na mocy zawartej umowy bank pożyczył pozwanemu kwotę 5.476,45 zł.

(umowa k.53-59)

Wobec niedotrzymania warunków zwrotu udzielonej pożyczki w dniu 20 sierpnia 2009 roku (...) Bank Spółka Akcyjna w K. wystawił przeciwko pozwanemu M. B. Tytuł Egzekucyjny, w którym wskazano, że na dzień 20 sierpnia 2009 roku zadłużenie pozwanego wobec Banku z tytułu umowy o udzielenie pożyczki wynosi 3.508,17 zł.

Postanowieniem z dnia 6 października 2009 roku opisanemu powyżej bankowemu tytułowi egzekucyjnemu została nadana klauzula wykonalności w sprawie II Co 3937/09.

Na podstawie powyższego tytułu wykonawczego pierwotny wierzyciel złożył wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi V. Ł..

(dowód: kserokopia (...) k. 60 , kserokopia postanowienia o nadaniu KW k. 61, kserokopia wniosku k. 64-65)

W dniu 8 marca 2012 roku pierwotny wierzyciel zawarł z powodem umowę sprzedaży wierzytelności, na mocy której bank przeniósł na powoda między innymi wierzytelność przysługującą mu wobec pozwanego na rzecz powoda.

(dowód: umowa o przelewu wierzytelności, k. 25-32)

Sąd Rejonowy zważył co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Bezspornym w realiach niniejszej sprawy jest fakt zawarcia przez pozwanego umowy pożyczki. W wyniku zawarcie tej umowy pozwany uzyskał kwotę pożyczki.

Powód wystąpił przeciwko pozwanemu z pozwem dnia 20 czerwca 2013 roku, ponieważ nabył wierzytelność od banku, będącego stroną umowy. Spór między stronami dotyczył kwestii istnienia zobowiązania, a także zasadności podniesionego przez pozwanego zarzutu przedawnienia roszczenia powoda. W tym miejscu należy zauważyć, iż stroną umowy pożyczki był bank (...) S.A.. Niewątpliwie podmiot ten udzielał pożyczki w zakresie prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej, a roszczenie powoda dotyczy wierzytelności przysługującej początkowo bankowi przeciwko dłużnikowi.

Zgodnie z art. 118 k.c. dla roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej termin przedawnienia wynosi trzy lata. Sąd Apelacyjny w Katowicach, w wyroku z dnia 15 listopada 2012 r., w sprawie o sygn. akt I ACa 674/12 (LEX nr 1236387) orzekł, iż „o związku roszczenia z prowadzeniem działalności gospodarczej powinny decydować okoliczności istniejące w chwili powstania roszczenia, przy czym bez znaczenia dla tej kwalifikacji pozostaje przy tym, czy roszczenie powstało w relacji obustronnie profesjonalnej, czy też profesjonalista (przedsiębiorca) występuje tylko po jednej stronie stosunku prawnego, wystarczy, iż podmiotem gospodarczym jest osoba występująca z roszczeniem.”

Z dowodów zgromadzonych w aktach sprawy wynika wprost, kiedy powstała przedmiotowa wierzytelność. Wystawienie przez bank bankowego tytułu egzekucyjnego niewątpliwie świadczy o wymagalności roszczenia. Nastąpiło to w dniu 20 sierpnia 2009 roku.

Natomiast w myśl art. 120 § 1 k.c. termin przedawnienia rozpoczyna swój bieg z dniem, w którym roszczenie stało się wymagalne. W orzecznictwie i doktrynie wypracowany został pogląd, iż roszczenie jest wymagalne, gdy wierzyciel może skutecznie żądać od dłużnika określonego zachowania bądź zaniechania, a dłużnik winien niezwłocznie uczynić zadość żądaniu wierzyciela (por. Kodeks Cywilny, Komentarz, Część Ogólna, red. A. Kidyb, WKP 2012 r.; wyrok SN z dnia 12 lutego 1991 r., III CRN 500/90, OSN 1992, nr 7-8, poz. 137).

Przyjmując za datę wymagalności roszczenia datę 20 sierpnia 2009 roku, roszczenie uległo przedawnieniu w dniu 20 sierpnia 2012 roku, a zatem przed datą wytoczenia powództwa. W związku z powyższy strona pozwana zasadnie podniosła zarzut przedawnienia roszczenia.

Wprawdzie przepis art. 123 k.c. określa, kiedy następuje przerwanie biegu przedawnienia, a przepis art. 124 k.c. stanowi o skutkach przerwania przedawnienia, ale w rozpoznawanej sprawie - wbrew twierdzeniom powoda - przepisy te nie znajdują zastosowania. Zgodnie z treścią art. 123 § 1 pkt 1,2 i 3 k.c., bieg przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia, przez uznanie roszczenia przez osobę, przeciwko której roszczenie przysługuje oraz przez wszczęcie mediacji. Zgodnie natomiast z przepisem art. 124 § 1 k.c. po każdym przerwaniu przedawnienia biegnie ono na nowo. W określonych więc przepisami k.c. sytuacjach następuje przerwa biegu przedawnienia, którego materialnoprawnym skutkiem będzie rozpoczęcie tego biegu na nowo.

Złożenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu oraz złożenie wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego, stanowią czynności przerywające bieg terminu przedawnienia (art. 123 § 1 pkt 1 k.c.). Powyższe nie oznacza jednak, że czynności te mogą być przedsięwzięte przez kogokolwiek i przeciwko komukolwiek. Dla wywołania skutku w postaci przerwy biegu terminu przedawnienia konieczne jest dokonanie czynności przez strony stosunku prawnego leżącego u podstaw przedawniającego się roszczenia. Wniosek ten wynika z istoty przedawnienia, które jest instytucją prawa materialnego. Nie ulega wątpliwości, że przerwanie biegu terminu przedawnienia ma nie tylko aspekt przedmiotowy, ale i podmiotowy. Nie wystarczy zatem identyczność wierzytelności, niezbędna jest też identyczność osób, na rzecz których/przeciwko którym dana czynność, obiektywnie zdolna do przerwania biegu terminu przedawnienia, została dokonana. Przerwanie biegu terminu przedawnienia w przypadku określonego roszczenia następuje bowiem pomiędzy podmiotami materialnie zobowiązanymi/uprawnionymi. Innymi słowy, czynność obiektywnie zdolna do przerwania biegu przedawnienia roszczenia wywiera zamierzony skutek tylko wówczas, jeśli podmiot dokonujący tej czynności jest rzeczywiście uprawnionym z tego roszczenia, a osoba, przeciwko której ma nastąpić przerwa biegu terminu przedawnienia w istocie jest zobowiązana do zadośćuczynienia roszczeniu (por. wyrok SN z dnia 19 listopada 2014 roku, II CSK 196/14, LEX nr 1622906). W. można dodać, że powyższe wynika z faktu, że na gruncie cywilistycznym można wyróżnić dwa rodzaje wierzycieli i dłużników. Wierzyciela egzekwującego (wierzyciel procesowy) i wierzyciela w znaczeniu materialnym. Dłużnika egzekwowanego (dłużnik procesowy) i dłużnika w znaczeniu materialnym. Oba pojęcia mogą być tożsame, lecz nie muszą (zob. szerzej A. Marciniak, § 161. Podmioty postępowania egzekucyjnego, [w:] A. Marciniak i I. Kunicki (red.), Postępowanie cywilne w zarysie, Warszawa 2016, s. 522.). Co do zasady, w razie cesji wierzytelności na nabywcę przechodzi ogół uprawnień przysługujących dotychczasowemu wierzycielowi, wszystkie właściwości, przywileje i braki, a więc ustawodawca zakłada identyczność wierzytelności cesjonariusza z wierzytelnością cedenta (art. 509 § 2 k.c.). Nabywca wstępuje w sytuację prawną cedenta, w tym również w zakresie przedawnienia. Zbycie wierzytelności jest bowiem irrelevantne dla jego biegu. Odmiennie jednak kształtuje się sytuacja prawna cesjonariusza wierzytelności objętej bankowym tytułem egzekucyjnym od sytuacji wierzytelności objętej innym tytułem wykonawczym. Uprawnienie do wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego przysługiwało jedynie bankom i tylko na ich rzecz mogła być nadana klauzula wykonalności. Nadanie klauzuli na rzecz cesjonariusza

niebędącego bankiem nie było dopuszczalne (por. m.in. uchwały SN z dnia 2 kwietnia 2004 roku, III CZP 9/04, OSNC/2005/6/98, z dnia 22 lutego 2006 roku, III CZP 129/05, OSNC/2007/1/4, z dnia 19 lutego 2015 roku, III CZP 103/14, OSNC 2015/12/137). Cesjonariusz nie mógł kontynuować egzekucji wszczętej przez bank, gdyż w postępowaniu egzekucyjnym nie ma zastosowania art. 192 pkt 3 k.p.c., a więc fundusz sekurytyzacyjny, który nie mógł się powołać na bankowy tytuł egzekucyjny, przejście uprawnień i uzyskać klauzuli wykonalności na podstawie art. 788 § 1 k.p.c., musiał ustalić istnienie roszczenia w drodze procesu sądowego, uzyskać nowy tytuł wykonawczy i dopiero na jego podstawie egzekwować roszczenie. Wyjątkowość przywileju wystawiania bankowego tytułu egzekucyjnego prowadzi do wniosku, że skoro nie może on być podstawą egzekucji na rzecz innych osób niż w nim wskazane, za wyjątkiem następstwa prawnego po stronie wierzyciela innego banku, to również materialnoprawne skutki czynności wierzyciela – banku, prowadzące do przerwy biegu przedawnienia dotyczą wyłącznie tego wierzyciela. Z tego powodu nabywca wierzytelności nie będący bankiem nie może powoływać się na przerwę biegu przedawnienia spowodowaną złożeniem wniosku o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu. Również czynność wszczęcia postępowania egzekucyjnego przez bank wywołuje materialnoprawny skutek przerwy biegu przedawnienia jedynie w stosunku do wierzyciela objętego bankowym tytułem wykonawczym, natomiast nabywca wierzytelności nie będący bankiem, nawet jeśli nabycie wierzytelności nastąpiło po umorzeniu postępowania egzekucyjnego na podstawie art. 824 § 1 pkt 3 k.p.c. i po rozpoczęciu biegu terminu przedawnienia w stosunku do banku na nowo, nie może się powołać na przerwę biegu przedawnienia wywołaną wszczęciem postępowania egzekucyjnego przez pierwotnego wierzyciela będącego bankiem (por. uchwała SN z dnia 29 czerwca 2016 roku, III CZP 29/16, LEX nr 2067028).

Skoro zatem ustalono, że postanowieniem z dnia 6 października 2009 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi - Widzewa w Łodzi nadał klauzulę wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu wystawionemu przeciwko pozwanemu na rzecz pierwotnego wierzyciela w tej sprawie ((...) Bank SA), to skutek w postaci przerwy biegu terminu przedawnienia dotyczył wyłącznie tego banku. Uwaga ta dotyczy także złożonego przez poprzednika prawnego powoda w tej sprawie wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego

W konsekwencji należy stwierdzić, że skutek w postaci przerwy biegu terminu przedawnienia nie dotyczył sfery prawnej między powodem, jako nie będącym bankiem nabywcą wierzytelności, a pozwanym. Dopiero wytoczenie przez powoda powództwa w niniejszej sprawie mogłoby być uznane za czynność przerywającą bieg terminu przedawnienia, co nastąpiło de facto już po upływie 3 lat od daty wymagalności dochodzonego pozwem roszczenia z tytułu zawartej przez poprzednika prawnego powoda i pozwaną umowy pożyczki, a zatem po upływie terminu przedawnienia.

Biorąc pod uwagę powyższe, zarzut przedawnienia podniesiony przez pozwaną jest w świetle art. 118 k.c., przewidującego dla roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej (...) -letni termin przedawnienia, w pełni skuteczny.

Mając powyższe na uwadze, przedmiotowe powództwo należało oddalić, co też Sąd uczynił orzekając jak w sentencji.

Na marginesie wskazać należy, że zarówno w orzecznictwie Sądu Najwyższego, jak i w doktrynie, dopuszcza się możliwość nieuwzględnienia zarzutu przedawnienia na podstawie art. 5 k.c. Podstawowym jednak warunkiem takiej możliwości jest ocena zarzutu przedawnienia jako czynienia przez uprawnionego do jego podnoszenia z przysługującego mu prawa użytku sprzecznego z zasadami współzycia społecznego.

Nie można uznać podniesionego przez pozwanego zarzutu przedawnienia za działanie sprzeczne z zasadami współzycia społecznego przewidzianymi w art. 5 k.c. w sytuacji, gdy powództwo zostało wytoczone po roku od momentu przedawnienia roszczenia. Przyjęcie odmiennego stanowiska prowadziłoby do wniosku, że wierzyciel mógłby dochodzić przedawnionej należności w dowolnym momencie po upływie terminu przedawnienia, powołując się na zasady współzycia społecznego, co niweczyłoby cel instytucji przedawnienia.

O kosztach procesu Sąd orzekł w oparciu o art. 98 k.p.c. stosując zasadę odpowiedzialności za wynik procesu. Strona powodowa przegrała proces w całości, a zatem jest ona zobowiązana do zwrotu poniesionych przez pozwanych kosztów

procesu. Koszty te obejmują wynagrodzenie pełnomocnika z wyboru w stawce minimalne wynoszącej 1.200,00 zł oraz opłata od pełnomocnictwa w wysokości 17,00 zł.

Łącznie kwota 1.217,00 zł pozostaje do zwrotu dla pozwanego.